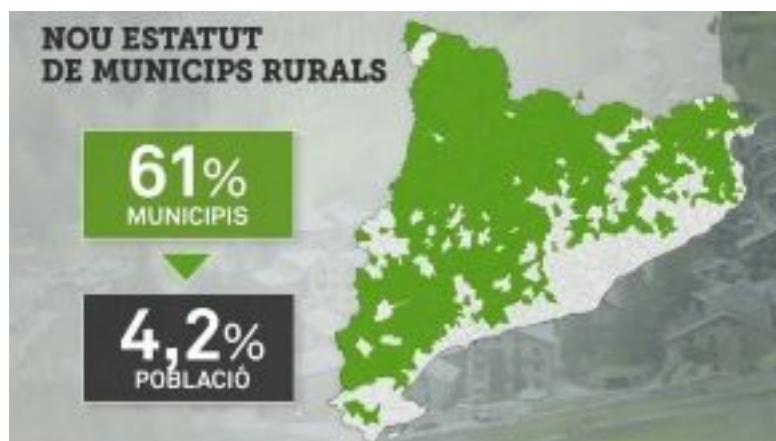

Quan la cultura no entra a l'Estatut

Published by [Interacció](#) [1] on 26/08/2025 - 10:10 | Last modification: 30/03/2026 - 07:40

L'Estatut de municipis rurals busca frenar el despoblament i garantir serveis bàsics als pobles petits. Però deixa fora la dimensió cultural com a eix de benestar i arrelament. Aquesta absència interpel·la directament els qui planifiquem i gestionem cultura des de l'àmbit local: com garantir que la cultura —en la seva forma pròpia i no urbanocèntrica— tingui pes real en l'agenda rural?

La nova Llei 8/2025, de l'Estatut de municipis rurals (DOGC núm. 9002, art. 56) és un pas llargament esperat: defineix què és un municipi rural —menys de 2.000 habitants, baixa densitat—, li dona un règim específic i busca reequilibrar el país i frenar el despoblament. Neix amb consens polític ampli i el suport de moltes alcaldies que fa anys reclamen més eines. Però llegida des de tots els àmbits que fan possible la vida col·lectiva, deixa un buit clau: la dimensió cultural.

El forat cultural de la llei.

En tot el text, la cultura apareix una sola vegada, a l'article 56, com a part dels "serveis públics bàsics" juntament amb salut, educació i habitatge. I prou. No hi ha cap menció a la lectura pública, al patrimoni —material o immaterial—, a l'associacionisme ni a les pràctiques culturals que sostenen vincles i memòria. No hi ha línies d'ajuts pròpies ni criteris culturals dins el Mecanisme Rural de Garantia.

Aquesta absència no és neutra: si la llei vol "garantir l'arrelament" (art. 21) però ignora una de les dimensions que més arrel crea, deixa fora una part essencial de la dignitat de viure al territori.

La cultura que no encaixa en models urbanocèntrics

En municipis de 200, 500 o 1.500 habitants, la cultura no és una agenda carregada ni un equipament amb programació permanent. És memòria oral, rituals col·lectius, usos del temps, relats compartits i formes d'organització que passen per xarxes de confiança i espais comunitaris informals. Aquesta és una cultura que no encaixa en lògiques d'oferta i consum, però que és estructural per a la cohesió i la continuïtat del poble.

La llei la tracta com un servei més dins un paquet genèric, quan al món rural la cultura és una manera de viure i de relacionar-se. Reduir-la a "servei" és invisibilitzar el que realment sosté el teixit comunitari.

Quan el dret esdevé servei residual

L'[avantprojecte](#) [2] de Llei catalana de drets culturals (Departament de Cultura, 2024) estableix que totes les persones tenen dret a accedir a la cultura, a participar-hi, a crear, a expressar-se i a transmetre el patrimoni cultural propi, i que els poders públics han de garantir aquests drets "en tot el territori, tenint en compte les especificitats locals". Aquest principi no apareix a l'Estatut de municipis rurals.

El resultat és que el que en un text es formula com a dret, en l'altre queda reduït a un servei residual. Sense integrar els drets culturals dins l'arquitectura de l'equitat territorial, la promesa de reequilibri queda incompleta.

Incorporar la cultura sense imposar models urbans

Parlar de cultura en clau rural no vol dir reclamar teatres o calendaris de festivals, sinó reconèixer i sostenir les formes culturals que ja existeixen. Això implica, per exemple, incloure criteris culturals dins el Mecanisme Rural de Garantia per evitar polítiques que desconnectin la població dels seus propis codis; donar continuïtat i coherència a línies com la [CLT544](#) [3] del Departament de Cultura o la [nova convocatòria](#) [4] del Ministeri de Cultura per a projectes col·laboratius en l'àmbit rural; i reforçar el paper de les entitats locals com a estructures culturals vives amb reconeixement institucional i suport estable.

Aquestes accions no són decoratives: són condicions perquè els drets culturals siguin efectius també als municipis més petits.

Per què això importa als tècnics culturals municipals

Aquesta absència de mirada cultural a la llei no només obliga a compensar, sinó que obre espai per repensar com la cultura pot ser clau en una nova manera de governar el territori. Això vol dir: fer visibles les formes culturals pròpies del municipi dins qualsevol pla o diagnosi; utilitzar els drets culturals com a marc per defensar projectes davant d'altres serveis o en la negociació pressupostària; i vincular les polítiques culturals amb la resta d'àmbits de benestar que la llei sí que recull.

Perquè si la dimensió cultural no entra en el disseny de l'Estatut, caldrà que hi entri —i fort— en l'acció diària dels municipis. Sense aquest reconeixement, tindrem un mapa amb carreteres i serveis, però sense la trama de vida que dona sentit a quedar-s'hi.

Referència

Generalitat de Catalunya. (2025). *Llei 8/2025, de 30 de juliol, de l'Estatut de municipis rurals*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 9002. <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=1021142> [5]

Categories: Actualitat

Categories: Articles i anàlisi

Tags: desenvolupament territorial

Tags: drets culturals

Tags: polítiques culturals

Tags: petits municipis

Tags: governança cultural

- [6]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/08/municipisrurals>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://governobert.gencat.cat/ca/transparencia/normativa-i-informacio-interes-juridic/normativa/normativa-en-tramit/ct/en-tramit/llei-drets-culturals>

[3] <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=1021144>

[4] <https://www.cultura.gob.es/actualidad/2025/06/250603-ayudas-cooperacion-rural.html>

[5] <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=1021142>

[6] <https://interaccio.diba.cat/node/10137>